

КАФЕДРА КЛІНІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ ТА КЛІНІЧНОЇ БІОХІМІЇ

Становлення кафедри тісно пов'язане з організацією у 1805 році на медичному факультеті Харківського університету кафедри худоболікування. У 1835 році при кафедрі було започатковано практичну ветеринарну школу, яка готувала фахівців середньої кваліфікації. Водночас на базі медичного факультету та практичної ветеринарної школи готувались і фахівці вищої кваліфікації – ветеринарні лікарі. Вже у 1851 році було створене самостійне училище першого розряду, після реорганізації якого у ветеринарний інститут активно розгорнулась робота щодо покращення викладання клінічних дисциплін. У 1879 році за рішенням Ради інституту клінічну діагностику було виділено як самостійний курс. Читання його було доручено професору О.П. Остапенку, який у 1884 році видав “Керівництво з діагностики” у 2-х випусках.

З 1909 року курс клінічної діагностики знову передано до складу кафедри спеціальної патології та терапії домашніх тварин і птиці, і вів його тоді професор М.І. Петропавлівський. Особлива увага ним зверталась на методику досліджень хворих тварин, постановку діагнозу хвороби, а практичні заняття з лабораторної діагностики полягали у самостійному дослідженні студентами крові, сечі, мокроті стаціонарних та амбулаторних хворих тварин.

Клінічну діагностику у різний час також викладали визнані спеціалісти ветеринарної справи – професори О.М. Макаревський, М.М. Богданов, В.А. Соколовський.

Магістр ветеринарних наук, професор Олексій Миколайович Макаревський закінчив Харківський ветеринарний інститут у 1903 році, після чого працював клінічним ординатором, асистентом, доцентом, професором кафедри спеціальної патології та терапії домашніх тварин і птиці з діагностикою та

О.М. Макаревський

терапевтичною клінікою ветеринарного інституту. У 1917 році йому було доручено читання курсу “Клінічна діагностика”.

Професор О.М. Макаревський - терапевт широкого профілю , брав активну участь у роботі Російського ветеринарного товариства, був його секретарем з 1910 року, а з 1920 року – членом комісії , що боролася з чумою великої рогатої худоби в країні. Він був автором понад 500 наукових робіт з питань діагностики та терапії неінфекційних хвороб домашніх тварин.

У 1925 році кафедру часткової патології та терапії очолив професор М.М. Богданов, завдяки зусиллям якого зміцнилась матеріальна база кафедри: їй надано нові приміщення, обладнання для лабораторної діагностики, станки для дослідження тварин та ін. З цього часу зі студентами систематично проводилися заняття з лабораторної діагностики, а при проведенні курацій тварин обов'язковим стало дослідження крові, сечі, фекалій та ін.

У 1935 році курс клінічної діагностики відокремився від кафедри терапії і став самостійною кафедрою, завідувачем якої призначено доцента М.Б. Краснова, який вже у 1939 році перейшов на навчання до Харківського медичного інституту, а завідувачем кафедри призначено В.А. Соколовського.

Доктор ветеринарних наук, професор Віктор Андрійович Соколовський після закінчення у 1923 році Харківського ветеринарного інституту був залишений ординатором терапевтичної клініки при кафедрі терапії домашніх тварин, потім працював. Кафедру клінічної діагностики з рентгенологією очолював до 1960 року. У період з лютого 1942 до березня 1946 років служив у діючій армії. За зразкове проведення лікувально-діагностичних заходів та відновлення здоров'я конепоголів'я був нагороджений орденом Червоної зірки та медалями. У 1953 році В.А. Соколовський захистив докторську

дисертацію “Демодекоз собак и его лечение” та одержав звання професора. Його перу належить більше 40 наукових праць, серед яких керівництва з клінічної діагностики для ветеринарних лікарів і студентів, шкіряних хвороб, внутрішніх незаразних хвороб та основ ветеринарної рентгенодіагностики сільськогосподарських тварин. Учнями В.А. Соколовського були відомий український вчений-акушер, професор, доктор ветеринарних наук Д.Д. Логвинов, ветеринарні клініцисти доценти, кандидати ветеринарних наук Г.Д. Адамець, А.І. Коноплев та ін.

У 1960 році ветеринарний інститут було об'єднано із зоотехнічним, а кафедра діагностики увійшла до складу кафедри акушерства, якою до 1965 року послідовно керували професор В.А. Соколовський та доцент Д.Д. Логвинов. Але вже у 1973 році курс клінічної діагностики був приєднаний до створеної кафедри паразитології, який послідовно читали доценти Г.Д.

Адамець, В.Й. Божко, М.Я. Кокович та старший викладач С.І. Бабкіна.

Доцент, кандидат ветеринарних наук Григорій Дмитрович Адамець зробив великий внесок в удосконалення клінічної підготовки майбутніх спеціалістів. Ним було розроблено чимало методичних вказівок за різними розділами клінічної діагностики,

зроблено ряд оригінальних рентгенограм і таблиць, якими користувалися у навчальному процесі.

Доцент, кандидат ветеринарних наук Василь Йосифович Божко у 1953 році закінчив Харківський ветеринарний інститут, потім аспірантуру. У 1957 році захистив кандидатську дисертацію на тему “Сравнительная оценка терапевтического действия антианемина и белкового экстракта печени при анемиях у свиней”. Він є автором 86 наукових робіт з проблем шлунково-кишкових захворювань у

поросят та заходів їх профілактики, що спрямовані на підвищення резистентності та збереженості поросят на промислових комплексах.

Старший викладач Світлана Іванівна Бабкіна успішно проводила навчально-методичну роботу, чудово володіла багатьма методиками досліджень біологічних рідин, якими широко користуються у навчальній та науково-методичній роботі кафедри, а також загальними методами клінічного дослідження основних систем організму тварин. За результатами науково-дослідної роботи нею опубліковано 20 статей, що присвячені вивченню природної резистентності телят в умовах вирощування на промислових комплексах та стресових станах організму.

У 1992 році було утворено кафедру діагностики і терапії, яку очолював спочатку професор М.Є. Павлов, а з 1994 року – доцент М.І. Чумак. У цей період курс клінічної діагностики викладав доцент, кандидат ветеринарних наук Микола Якович Кокович, який вважав головним принципом проведення занять необхідність стимулювання у студентів самостійності та творчого підходу до вивчення матеріалу. Автор 52 наукових робіт, що присвячені діагностиці, лікуванню й профілактиці респіраторних хвороб телят на промислових комплексах з відгодівлі молодняку великої рогатої худоби.

Курс “Клінічна біохімія” на кафедрі діагностики і терапії був створений у вересні 1995 р. У той час його викладали доценти М.І. Чумак, О.В. Митрофанов та асистент М.М. Колодько.

В 2005 році Кібкало Дмитро Вікторович захистив дисертацію на тему «Інформативність біохімічних показників сполучної тканини в диференціальній діагностиці»

гепатодистрофії і цирозу печінки у корів». У дисертації експериментально і теоретично обґрунтована інформативність показників сполучної тканини (глікопротеїнів, хондроїтинсульфатів та фракцій глікозаміногліканів) при диференціальній діагностиці гепатодистрофії та цирозу печінки у корів.

В 2005 році Ющенко Ганна Олександрівна захистила дисертацію на тему «Сечокам'яна хвороба домашніх кішок (патогенез, діагностика, лікування)». У роботі вперше було встановлено роль ГАГ у патогенезі сечокам'яної хвороби домашніх кішок, а також інформативність їх визначення у комплексній діагностиці уролітіазу, взаємозв'язок з клінічними, ультрасонографічними і біохімічними показниками. Уперше встановлені ліміти вмісту ГАГ у сечі здорових і хворих на уролітіаз домашніх кішок, що дозволило удосконалити діагностику захворювання і контролювати ефективність лікувально-профілактичних заходів; виявлений позитивний ефект сулодексиду у комплексному лікуванні хворих тварин.

У 2006 році захистив дисертацію Боровков Сергій Борисович на тему «Клініко-біохімічні показники стану сполучної тканини в діагностиці та лікуванні остеодистрофії корів». У дисертації експериментально і теоретично обґрунтована інформативність та доцільність використання показників стану сполучної тканини (глікопротеїнів, хондроїтинсульфатів та фракцій глікозаміногліканів у сироватці крові та сечі, а також оксироліну, уронових кислот і фракцій ГАГ у сечі) при діагностиці різних, в тому числі ранніх стадій, остеодистрофії у корів.

У 2007 році Сегодін Олександр Борисович захистив дисертацію на тему «Патогенетичне обґрунтування ролі глікозаміногліканів у діагностиці та лікуванні остеоартрозу в собак». У дисертації вперше у ветеринарній хірургії за допомогою клінічних та експериментальних досліджень вивчені важливі патогенетичні ланки перебігу остеоартрозу в

собак – роль різних глікозаміногліканів у розвитку запального та деструктивно-дистрофічного процесів у суглобах.

У 2008 році Морозенко Дмитро Володимирович захистив дисертацію на тему «Хронічна ниркова недостатність домашніх котів (патогенез, діагностика і лікування)», у якій вперше встановлені показники рівня екскреції оксипроліну та уронових кислот із сечею, а також вміст середніх молекул у сироватці крові клінічно здорових домашніх котів.

У 2010 році Вікуліна Галина Вікторівна захистила дисертацію на тему «Стан біополімерів сполучної тканини та обміну ліпідів у клінічно здорових і хворих на бронхопневмонію поросят», у якій встановлено вікову динаміку біополімерів сполучної тканини (глікопротеїнів, сіалових кислот, загальних хондроїтинсульфатів, загальних глікозаміногліканів і їх фракцій) у сироватці крові та сечі (оксипролін, уронові кислоти) клінічно здорових поросят, показників обміну ліпідів (холестеролу, тригліцеридів, ліпопротеїнів високої, низької і дуже низької густини, β -ліпопротеїнів, коефіцієнта атерогенності), загального білка та його фракцій, коефіцієнтів А/Г та $A/(\alpha_1+\alpha_2)$, гаптоглобіну, активності АлАТ, АсАТ, лужної та кислої фосфатаз, калію, натрію, кальцію іонізованого, неіонізованого і загального, а також рівні екскреції з сечею кальцію та

фосфору. Визначені в динаміці зміни показників стану біополімерів сполучної тканини та обміну ліпідів у сироватці крові й сечі за бронхопневмонії поросят.

У 2011 році Маслак Юлія Вікторівна захистила дисертацію на тему «Аліментарна остеодистрофія кіз: патогенез, діагностика і лікування». У роботі вперше у клінічно здорових кіз (залежно від їх фізіологічного стану) встановлений рівень показників обміну біополімерів сполучної тканини у сироватці крові (глікопротеїнів, загальних хондроїтинсульфатів, глікозаміногліканів та їх фракцій); сечі (оксипроліну, уронових кислот).

У 2011 році Бусел Юрій Миколайович захистив дисертацію на тему «Патогенез, діагностика та лікування панкреатиту в собак». У роботі встановлені маловідомі ланки патогенезу панкреатиту в собак за гострого та хронічного перебігу, зокрема фібротизацію підшлункової залози на основі аналізу показників сполучної тканини (глікопротеїни, хондроїтинсульфати, сіалові кислоти), та ступінь ендогенної інтоксикації (середні молекули і лейкоцитарний індекс інтоксикації – ЛІІ). Уперше обґрунтовано діагностичне значення сонографічних критеріїв та показників метаболізму сполучної тканини (глікопротеїнів, хондроїтинсульфатів, сіалових кислот), активності α -амілази в сироватці крові та сечі, амілазо-креатинінового індексу в комплексній діагностиці панкреатиту в собак. Розроблені та експериментально обґрунтовані ефективні схеми лікування собак за панкреатиту.

У 2016 році Степаненко Ганна Олександрівна захистила дисертацію на тему «Метаболічні остеопатії в рептилій (патогенез, діагностика, лікування)». У дисертації вперше обґрунтовано патогенний вплив обмеження рухової активності, дефіциту УФ-опромінення, штучного складу раціону на рептилій різних родин і віку. Визначено провідні ланки патогенезу метаболічної остеопатії внаслідок вторинного кормового гіперпаратиреоїдизму (ВКГ) в ігуан двох вікових груп, синьоязикових сцинків та агам на основі комплексу клінічних, інструментальних, морфологічних та біохімічних методів.

На даний час здійснюється підготовка 4 аспірантів денної форми навчання та 2 докторантів.